

व्याकरणम्-1

1. 'सम्यक्प्रकारेण' इति अर्थः कस्य उपसर्गस्य?
 (1) अनूपसर्गस्य (2) समुपसर्गस्य (3) अवोपसर्गस्य (4) परोपसर्गस्य ()
2. सर्वेषु लिङ्गेषु समानमस्ति-
 (1) प्रातिपादितकम् (2) पदम् (3) धातुः (4) अव्ययम् ()
3. रामेण सह सीता वन् गच्छति अत्र अव्ययमस्ति-
 (1) रामेण (2) सीता (3) सह (4) गच्छति ()
4. अव्ययं पदनास्ति-
 (1) पृथ्वी (2) कदा (3) स्वद् (4) सर्वत्र ()
5. द्वितीयविभक्तः प्रयोग एतेन अव्ययेन सह कर्तव्यः-
 (1) एव (2) ऋते (3) सह (4) धिक् ()
6. 'नीचैः' इति अव्ययस्य प्रयोगः कस्मिन्नर्थे भवति?
 (1) अधोऽर्थे (2) अल्पार्थे (3) उभयोः (4) महत्त्वर्थे ()
7. 'महिमा' इति शब्दः कस्मिन् लिंगे अस्ति?
 (1) नित्यस्त्री (2) पुलिङ्ग (3) स्त्रीलिंग (4) नपुंसकलिंग ()
8. 'योषित्' इति पदस्य अर्थाऽस्ति-
 (1) वरवर्णिनी (2) वीरांगना (3) स्त्री (4) अङ्गना ()
9. एषु कः स्त्रीलिंगशब्दः?
 (1) वासः (2) कुड्यम् (3) गृहम् (4) भितिः ()
10. 'गर्दभ्यस्य' पर्यायः कः?
 (1) स्वरः (2) वालेयः (3) रासभः (4) सर्वे ()
11. शरीरस्य पर्यायवाची नास्ति-
 (1) देहः (2) वपुः (3) गोत्रम् (4) गात्रम् ()
12. अमृतस्य पर्यायवाची नास्ति-
 (1) सुधा (2) अमृतम् (3) पीयूषम् (4) मन्मथः ()
13. वेदः इति पदं कस्मिन् लिंगे वर्तते-
 (1) पुलिङ्ग (2) स्त्रीलिंग (3) अव्ययेषु (4) नपुंसकलिंग ()
14. अचः कथ्यन्ते-
 (1) स्वराः (2) जिहमुलीयाः (3) व्यजनानि (4) उपध्यानीयाः ()
15. इत्यञ्जकवर्णानां किं नाम वर्तते?
 (1) विग्रहः (2) अनुबन्धा (3) प्रत्याहारः (4) सन्धिः ()
16. उदात्तसंज्ञाविधायकं सूत्रमस्ति-
 (1) उच्चैरुदात्तः (2) हलनत्यम् (3) आदर्शन लोपः (4) तस्य लोपः ()
17. 'सः+अयम्' संधि कुरु-
 (1) सः अयम् (2) स अयम् (3) सायम् (4) सोऽयम् ()
18. हरी+एतौ इत्ययं कः संधि भवति?
 (1) वर्णदर्शः (2) वृद्धिः (3) अयादशः (4) प्रकृतिभावः ()
19.सेवकाः किम् खादन्ति?
 (1) इसे (2) अनया (3) इयम् (4) अनेन ()
20. कदाचित् नगर्याम् कवीनां समावेशः प्रवृत्तः-
 (1) तस्यां (2) तानि (3) तस्मिन् (4) तत् ()
21. अत एव प्रार्थये-
 (1) भवद्दक्षं (2) भवति (3) भवान् (4) भवन्तं ()
22. संकायः तुषं सर्वाधिकं रोचते-
 (1) किम् (2) कः (3) के (4) कैः ()
23. लुवर्णस्य भेदाः भवन्ति-
 (1) अष्टादश (2) द्वादश (3) षोडश (4) एकादश ()
24. वागीशः अत्र कः सन्धिः?
 (1) श्चुत्वः (2) ष्टुत्वः (3) जशत्वः (4) चर्त्वं ()
25. 'रघुपतिवरदूतं वातजातं नमाति' इति उदाहरणमस्ति-
 (1) मालिनीछन्दस्य (2) वसन्ततिलकायाः (3) द्रुतविनम्बितस्य (4) इन्द्रवजायाः ()
26. द्रुतविलम्बितस्योदाहरणमस्ति-
 (1) महेशः सुरेशः परेशः परात्माः (2) इतरपापफलानि यदृच्छया (3) तथा समक्षं दहता मनोभवत् (4) अस्त्युतरस्यां दिशि देवतात्मा ()
27. सुत्रलक्षणं प्रतिपादितमस्ति ?
 (1) पञ्चविधम् (2) षड्विधम् (3) त्रिविधम् (4) सप्तविधम् ()
28. परिभाषा भवति ?
 (1) नियमाकारिणी (2) संज्ञाकारिणी (3) वृद्धिकारिणी (4) शक्तिग्राहिणी ()
29. 'कृत्तद्धितसामाश्च' इति उदाहरणं वर्तते?
 (1) संज्ञासूत्रस्य (2) परिभाषासूत्रस्य (3) विधिसूत्रस्य (4) नियमसूत्रस्य ()
30. आगमो भवति-
 (1) मित्रवत् (2) शत्रुवत् (3) पितृवत् (4) मातृवत् ()
31. द्वयोर्वर्णयोर्मेलनं कथ्यसते?
 (1) सन्धिः (2) समासः (3) प्रत्ययः (4) उपसर्गः ()
32. कालबोधकानां लकाराणां वर्तते?
 (1) पच्च (2) त्रयः (3) दश (4) सप्त ()
33. कारणणि वर्तन्ते ?
 (1) पच्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्टौ ()
34. महेश्वरादागतानि..... ?
 (1) महेश्वराणि (2) माहेश्वराणि (3) महेश्वरम् (4) माहेश्वरम् ()
35. किमर्थानि माहेश्वरसूत्राणि ?
 (1) प्रत्याहारसंज्ञार्थानि (2) गुणसंज्ञार्थानि (3) विधिसंज्ञार्थानि (4) वृद्धिसंज्ञार्थानि ()
36. माहेश्वरसूत्रेषु अन्त्याः भवन्ति?
 (1) गुणसंज्ञकाः (2) प्रत्याहारसंज्ञकाः (3) हलसंज्ञका (4) इत्यञ्जकाः ()
37. 'लण्' सूत्रस्थस्य अकारस्य भवति?
 (1) गुणसंज्ञा (2) इत्संज्ञा (3) पूर्वरूपसंज्ञा (4) टिसंज्ञा ()
38. 'आदिरन्त्येन सहेता' अनेन सूत्रेण विधीयते?
 (1) प्रत्याहारसंज्ञा (2) सम्प्रसारणसंज्ञा (3) गुणसंज्ञा (4) आदिसंज्ञा ()
39. कति प्रत्याहाराः सन्ति?
 (1) चत्वारिंशत् (2) द्विचत्वारिंशत् (3) त्रिचत्वारिंशत् (4) पच्चत्वारिंशत् ()
40. 'अ' वर्णस्य कति भेदाः ?
 (1) द्वादश (2) षड् (3) अष्टादश (4) चतुर्दश ()
41. अनुस्वारस्य उच्चारणस्थानम् अस्ति -
 (1) ओष्ठः (2) नासिका (3) दन्तः (4) कण्ठः ()
42. कादयः मावसानाः वर्णाः कथ्यन्ते ?
 (1) ऊष्माः (2) स्वराः (3) स्पर्शा (4) अन्तस्थाः ()
43. ऊष्मवर्णाः सन्ति ?
 (1) य,व,र,ल (2) क,च,ट,त,प (3) श,स,ष,ह (4) स्वराः ()
44. वृद्धिसंज्ञाविधायकं सूत्रम् अस्ति-
 (1) वृद्धिरेचि (2) आद्गुणः (3) वृद्धिरादैच् (4) इको गुणवृद्धि ()
45. आ,ऐ,औ,एतेखवर्णाः, सन्ति-
 (1) वृद्धि संज्ञकाः (2) गुणसंज्ञकाः (3) सम्प्रसारणसंज्ञकाः (4) उपसर्गसंज्ञकाः ()
46. गुणसंज्ञकाः वर्णाः सन्ति-
 (1) इ,उ,ऋ (2) अ,ए,ओ (3) अ,आ, ओ (4) आ,ऐ,औ ()
47. 'विरामोऽवसानम्' अनेन सूत्रेण विधीयते?
 (1) विराम संज्ञा (2) गति संज्ञा (3) अव्यय संज्ञा (4) अवसान संज्ञा ()
48. संयोगेपरे ह्रस्व स्वरस्य संज्ञा भवति ?
 (1) लघुसंज्ञा (2) गुरुसंज्ञा (3) प्लुसंज्ञा (4) संयोगसंज्ञा ()
49. सन्धिः इत्यत्र प्रत्ययः कः ?
 (1) इज् (2) उक् (3) किः (4) धिः ()
50. कति सन्धयः ?
 (1) दौ (2) त्रयः (3) चत्वारः (4) पच्च ()

व्याकरणम्-2

1. 'भू' धातोः लट्लकारे प्रथमपुरुषैकवचने रूपम्-
 (1) भवन्ति (2) भवतु (3) भविष्यति (4) भवति ()
2. 'भू' धातोः लट्लकारे प्रथमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) भवन्ति (2) भविष्यन्ति (3) भवन्तु (4) भवति ()
3. 'भू' धातोः लट् लकारे मध्यम पुरुषैकवचनम्-
 (1) भवसि (2) भवन्ति (3) भवावः (4) भवतु ()
4. 'भू' धातोः लट्लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) भवसि (2) भवामः (3) भव (4) भवन्ति ()
5. 'भू' धातोः लोट्लकारे प्रथमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) भवति (2) भवतु (3) भवन्ति (4) भवन्तु ()
6. 'भू' धातोः लोट्लकारे मध्यमपुरुषैकवचनम्
 (1) भव (2) भवतम् (3) भवत (4) भवसि ()
7. 'भू' धातोः लोट्लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) भवानि (2) भवाम् (3) भवावः (4) भवाम ()
8. 'भू' धातोः लृट्लकारे प्रथमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) भविष्यति (2) भविष्यतः (3) भविष्यन्ति (4) भवसि ()
9. 'भू' धातोः लृट् लकारे मध्यमपुरुषद्विवचनम्-
 (1) भविष्यति (2) भविष्यन्ति (3) भविष्यसि (4) भविष्यथ ()
10. 'भू' धातोः लृट् लकारे उत्तमपुरुषैकवचनम्
 (1) भविष्यन्ति (2) भविष्यन्ति (3) भविष्यथः (4) भविष्यामि ()
11. 'भू' धातोः लङ्लकारे प्रथमपुरुषैकवचनम्-
 (1) अभवत् (2) भवताम् (3) अभवन् (4) भवानि ()
12. 'भू' धातोः लङ्लकारे प्रथमपुरुषद्विवचनम्
 (1) अभवत् (2) अभवताम् (3) अभवः (4) अभवतम् ()
13. 'पठ्' धातोः लट्लकारे प्रथमपुरुषैकवचनम्-
 (1) पठति (2) पठामि (3) पठतु (4) पठावः ()
14. 'पठ्' धातोः लट्लकारे प्रथम बहुवचनम्
 (1) पठन्ति (2) पठति (3) पठसि (4) पठामि ()
15. 'पठ्' धातोः लट्लकारे मध्यपुरुष एकवचनम्-
 (1) पठति (2) पठसि (3) पठामि (4) पठावः ()
16. 'पठ्' धातोः लट्लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) पठति (2) पठसि (3) पठामः (4) पठन्ति ()
17. 'पठ्' धातोः लृट् लकारे प्रथमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) पठिष्यतः (2) पठिष्यति (3) पठिष्यन्ति (4) पठिष्यामि ()
18. 'पठ्' धातोः लृट् लकारे मध्यमपुरुष एकवचनम्-
 (1) पठिष्यति (2) पठिष्यामि (3) पठिष्यन्ति (4) पठिष्यसि ()
19. 'पठ्' धातोः लृट् लकारे उत्तमपुरुष एकवचनम्-
 (1) पठिष्यामि (2) पठिष्यन्ति (3) पठिष्यावः (4) पठिष्यामः ()
20. 'पठ्' धातोः लङ् लकारे प्रथमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) अपठत् (2) अपठताम् (3) अपठन् (4) अपठाव ()
21. 'पठ्' धातोः लङ् लकारे मध्यमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) अपठन् (2) अपठः (3) अपठामि (4) अपठावः ()
22. 'पठ्' धातोः लङ् लकारे उत्तमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) अपठः (2) अपठाव (3) अपठन् (4) अपठाम ()
23. 'पठ्' धातोः लोट्लकारे प्रथमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) पठन्तु (2) पठताम् (3) पठ (4) पठतु ()
24. 'पठ्' धातोः लोट्लकारे प्रथमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) पठन्तु (2) पठतम् (3) पठ (4) पठत ()
25. 'पठ्' धातोः लोट् लकारे मध्यपुरुष द्विवचनम्-
 (1) पठ (2) पठताम् (3) पठतम् (4) पठाम ()
26. 'पठ्' धातोः लोट् लकारे उत्तमपुरुष एकवचनम्-
 (1) पठामि (2) पठ (3) पठतु (4) अपठत् ()
27. 'पठ्' धातोः लङ् लकारे उत्तम पुरुषैकवचनम्-
 (1) अपठत् (2) अपठताम् (3) अपठन् (4) अपठत् ()
28. 'पठ्' धातोः लङ् लकारे उत्तम पुरुषैकवचनम्-
 (1) अपठः (2) अपठत (3) अपठाव (4) अपठम् ()
29. 'पठ्' धातोः विधिलिङ् लकारे प्रथमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) पठेत् (2) पठेयुः (3) पठेतम् (4) पठेत ()
30. 'पठ्' धातोः उत्तमपुरुषैकवचनम् विधिलिङ् लकारे-
 (1) पठेयम् (2) पठेत (3) पठेव (4) पठेः ()
31. 'पठ्' धातोः धृट् लकारे उत्तमपुरुषैकवचनम्-
 (1) पठिष्यामि (2) पठिष्यन्ति (3) पठिष्यसि (4) पठिष्यावः ()
32. 'गम्' धातोः लोट् मध्यमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) गच्छति (2) गच्छथः (3) गच्छामि (4) गच्छावः ()
33. 'गम्' धातोः 'लट्' मध्यमपुरुषः बहुवचनम्-
 (1) गच्छावः (2) गच्छन्ति (3) गच्छाथ (4) गच्छसि ()
34. 'गम्' धातोः लङ् लकारे प्रथमपुरुषः एकवचनम्-
 (1) आगच्छताम् (2) अगच्छन् (3) अगच्छ (4) अगच्छत् ()
35. 'गम्' धातोः लृट् लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) गमिष्यथः (2) गमिष्यसि (3) गमिष्यन्ति (4) गमिष्यामः ()
36. 'गम्' धातोः लृट् लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) गच्छताम् (2) गच्छतम् (3) गच्छाव (4) गच्छ ()
37. 'गम्' धातोः विधिलिङ् लकारे उत्तमपुरुषैकवचनम्-
 (1) गच्छेः (2) गच्छेत् (3) गच्छेतम् (4) गच्छेथ ()
38. 'वद्' धातोः लोट् लकारे उत्तमपुरुष एकवचनम्-
 (1) वदामि (2) वदसि (3) वदति (4) वदामः ()
39. 'वद्' धातोः मध्यमपुरुष एकवचनम् लोट्-
 (1) वदतु (2) वदन्तु (3) वद (4) वदत ()
40. 'वद्' धातोः विधिलिङ् लकारे उत्तमपुरुष एकवचनम्-
 (1) वदेयम् (2) वदेः (3) वदेत् (4) वदेम ()
41. 'वद्' धातोः लङ् लकारे मध्यमपुरुष एकवचनम्-
 (1) अवदत् (2) अवदत् (3) अवदाव (4) अवदः ()
42. 'वद्' धातोः लङ् लकारे प्रथमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) अवदताम् (2) अवदन् (3) अवदत (4) अवदाम ()
43. 'हम्' धातोः उत्तमपुरुष एकवचनेलटि लकारे-
 (1) हसावः (2) हसामः (3) हसामि (4) हसानि ()
44. 'हम्' धातोः लोट्लकारे मध्यपुरुष बहुवचनम्-
 (1) हसतु (2) लसताम् (3) हसत (4) हस ()
45. 'हम्' धातोः लङ् प्रथमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) अहसत् (2) अहसताम् (3) अहसन् (4) अहसः ()
46. 'हस्' धातोः उत्तमपुरुष एववचनं लङ् लकारे-
 (1) अहसम् (2) अहसः (3) असहसम् (4) अहसाम् ()
47. 'हस्' धातोः उत्तमपुरुष एकवचनं विधिलिङ्-
 (1) हसेः (2) हसेत् (3) हसेयम् (4) हसेव ()
48. 'हस्' धातोः लोट् लकारे उत्तमपुरुष एकवचनम्-
 (1) खादतु (2) खादताम् (3) खादतम् (4) खादानि ()
49. 'तुद्' धातोः मध्यमपुरुष द्विवचनम्लटि-
 (1) तुदति (2) तुदतः (3) तुदसि (4) तुदथः ()
50. 'तुद्' धातोः लोट् मध्यमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) तुतवम् (2) तुवत (3) तुदाव (4) तुदामि ()
51. 'तुद्' धातोः विधिलिङ् प्रथमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) तुदेतम् (2) तदेताम् (3) तुदेयुः (4) तुदेम ()
52. 'तुद्' धातोः उत्तमपुरुष द्विवचनम् विधिलिङ् लकारे-
 (1) तुदेतम् (2) तुदेताम् (3) तुदेयुः (4) तुदेम ()
53. 'तुद्' धातोः लङ् लकारे मध्यमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) अतुदः (2) अतुदाव (3) अतुदन् (4) अतुदत ()
54. 'चुर्' धातोः लट्लकारे मध्यमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) चोरयथः (2) चोरयन्ति (3) चोरयथि (4) चुरयति ()
55. 'युर्' धातोः लट् लकारे मध्यमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) चोरयसि (2) चोरयति (3) चोरयामि (4) चोरयथः ()
56. 'चुर्' धातोः उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) चोरयामः (2) चोरयसि (3) चोरयति (4) चोरयावः ()
57. 'चुर्' धातोः लोट् लकारे प्रथमपुरुष एकवचनम्-
 (1) चोरयताम् (2) चोरयन्तु (3) चोरयतु (4) चोरय ()
58. 'युर्' धातोः लोट्लकारे मध्यमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) चोरयतम् (2) चोरयताम् (3) चोरयस्व (4) चोरय ()
59. 'चुर्' धातोः लोट् लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) चोरयतु (2) चोरयन्तु (3) चोरयताम् (4) चोरयाम ()
60. 'चुर्' धातोः लङ् लकारे प्रथम पुरुष एकवचनम्-
 (1) अचोरयताम् (2) अचोरयत् (3) अचोरयः (4) अचोरभाव ()
61. 'चुर्' धातोः लङ् लकारे मध्यमपुरुष बहुवचनम्-
 (1) अचोरयत (2) अचोरयः (3) अचोरयत् (4) अचोरयम् ()
62. 'चूर्' धातोः लङ् लकारे उत्तमपुरुष द्विवचनम्-
 (1) अचोरयाम (2) अचोरयः (3) अचोरयत (4) अचोरयाव ()
63. 'चुर्' धातोः विधिलिङ् प्रथम पुरुष बहुवचनम्-
 (1) चोरयेयुः (2) चोरयेत् (3) चोरयेव (4) चोरयेः ()